

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

TEOLOGIE ȘI VIAȚĂ

REVISTĂ DE GÎNDIRE ȘI SPIRITUALITATE

SERIE NOUĂ — ANUL III (LXIX), Nr. 11-12

NOIEMB. — DECEMB. 1993

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :   CENTRUL MITROPOLITAN — IAȘI
Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfint, Nr. 16 — Iași 6600

TEOLOGIE ȘI VIAȚĂ

REVISTĂ DE GÎNDIRE ȘI SPIRITUALITATE

CUPRINSUL

CUVÎNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

† DANIEL, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Pastorală la Nașterea Domnului — 1993	3
† PIMEN, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, Pastorală la Nașterea Domnului — 1993	7
† EFTIMIE, Episcopul Romanului și Hușilor, Pastorală la Nașterea Domnului — 1993	11

IMNE DE PREAMĂRIRE

† Dlac. asist. Alexandrel BARNEA, Condacul Crăciunului	15
--	----

„CREDINȚĂ ȘI CULTURĂ ÎN MOLDOVA“

III. CULTURĂ CREȘTINĂ ȘI SIMȚIRE ROMÂNEASCĂ

D. AGACHE, Pomelnice bisericești. Valoarea documentară și semnificație istorică	31
Pr. prof. dr. Petru REZUȘ, Începuturile artei tipografice în Moldova	39
Prof. Adrian PRICOP, Tiparnițe bisericești în Iași, în sec. XVI-XIX	44
Arhm. Mitrofan BĂLTUȚĂ, Tipografia grecească de la Mănăstirea Cetățuia	58
N. A. URSU, Dascălul Ilarion — primul traducător și comentator român al Exaimeronului Sfântului Vasile cel Mare	65
Prof. univ. dr. Gavril ISTRATE, Marii ierarhi moldoveni și limba literară	77
Prof. Constantin CIOPRAGA, Dosoftei: prelatul poet	85
Marina Ileana SABADOS, Tezaur ale culturii și spiritualității medievale românești: Colecțiile de artă religioasă din cadrul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei	90
† PIMEN, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, Rînduiele și întocmiri monahale în sec. XVII-XIX în Moldova	100
Protos. Iustin NEAGU, Psalți vestiți la Mitropolia Moldovei (1386-1986)	110
Dr. Ștefan LEMNY, Humanism și conștiința civică în scrierile bisericești din Moldova (sec. XVIII — începutul sec. XIX)	116
Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ, Mitropolitul Ardealului, Transilvăneni în viața bisericească și culturală a Moldovei și moldoveni în Transilvania	123

DIN ISTORIA BUCOVINEI

- Pr. Dumitru VALENCIUC*, Fapte uitate din Bucovina de altădată 127
Pr. Constantin C. COJOCARU, Starea culturală a monahismului
din Bucovina în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea 139

PSALTIREA ÎN VERSURI

- Pr. Constantin POPESCU* Psaltirea în versuri (Psalmul 43-151) . 149

I N S E M N Ă R I . . . 253

Seminarul de la Socola — prima școală de grad gimnazial în limba română (*N. A. Ursu*); Bibliografia scrierilor Părintelui Paul Mihail (*Constantin C. Angelescu*); Clerici români angajați în acțiuni revoluționare; Preotul Radu Șapcă (*Pr. prof. Radu Mazilu*); Mărturia de evlavie (*Radu Negru*).

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE . . . 262

Prof. Emilian Alexandrescu, Legea iubirii, Editura Minied, Iași, 1993, 347 p. (*Pr. conf. Petre Semen*).

CRONICA BISERICEAȘĂ

A. — ARHIEPISCOPIA IAȘILOR 263

Slujire și misiune în Protopopiatul Botoșani (*Cronicar*).

B. — EPISCOPIA ROMANULUI ȘI HUȘILOR 265

† CHEMAȚI LA DOMNUL: Preotul Ioan Dima (*Arhid. Ilie Murărașu*); Preotul iconom stavrofor Aurel Pintilie (*Pr. Gheorghie Iordan*).

HISTOIRE DE BUCOVINE

- P. Dumitru VALENCIUC*, Faits oubliés de la Bucovine d'autrefois . 127
P. Constantin C. COJOCARU, Etat de la culture monastique
dans la Bucovine de la seconde moitié du XVIIIème . 139

PSAUTIER EN VERS

- P. Constantin POPESCU*, Psaumes en vers, (Psaumes 43-151) . 149

NOTES 253

Le Séminaire de Socola, première école de langue roumaine de niveau secondaire (*N. A. Ursu*); Bibliographie des oeuvres du Père Paul Mihail (*Constantin C. Angelescu*); Les clercs roumains engagés dans l'action révolutionnaire; Le Prêtre Radu Şapcă (*P. prof. Radu Mazilu*); Un Témoignage de piété (*Radu Negru*).

COMPTES-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES . 262

Prof. Emilian Alexandrescu, La loi de l'amour Edition Minied, Jassy 1993, 347 p. (*P. conf. Petre Semen*).

CHRONIQUE ECCLESIASTIQUE

A. — L'ARCHEVECHE DE JASSY 263

Service et mission dans le doyenné de Botoşani (*Chroniqueur*).

B. — EVECH DE ROMAN ET DE HUŞI 265

† RAPPRES A DIEU: Le Prêtre Ioan Dima (*Archid. Ilie Murăraşu*); Le Prêtre iconome stavrophore Aurel Pintilie (*P. Gheorghe Iordan*).

